

Vergaderjaar 2007–2008

30 388

Eergerelateerd geweld

Nr. 29

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juni 2008

1. Inleiding

Tijdens de beantwoording van de mondelinge vragen van het Kamerlid Arib op 27 mei 2008 over eerwraak en het politieoptreden in Alkmaar (Handelingen der Kamer II, vergaderjaar 2007–2008, nr. 88, blz. 6231–6232) heb ik aangegeven dat ik het OM steunde in zijn voornemen om opnieuw naar de handelingen die zijn verricht door de politie en de vragen die bij het OM leven over een van de betrokken politieambtenaren te kijken en na te gaan wat de politie daar indertijd mee heeft gedaan.

Volledigheidshalve verwijs ik ook naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het lid Arib (Aanhangsel der Handelingen, vergaderjaar 2007–2008, nr. 1705) van 19 maart 2008.

Het openbaar ministerie heeft met de regiopolitie Noord-Holland Noord en het Landelijk Expertisecentrum Eergerelateerd Geweld (LEC) nogmaals naar het politieoptreden vanaf 1 oktober 2003 in deze zaak gekeken, waarbij onder andere opnieuw met betrokken functionaris is gesproken. Na ontvangst van de rapportage van het openbaar ministerie kan ik u als volgt berichten.

2. Het politieonderzoek

Het nadere onderzoek heeft bevestigd dat de wijkagent in november 2003 en december 2003 en in de periode van oktober 2006 tot en met februari 2007 rondom de aangiften van mishandeling in november 2003 en 2006 veelvuldig contact heeft gehad met het slachtoffer en haar moeder. Ik noem hierbij specifiek dat de wijkagent in 2003 een zogenaamd zorggesprek heeft gevoerd en de vreemdelingenpolitie heeft laten onderzoeken wat een eventuele echtscheiding voor de partner van het slachtoffer zou betekenen. De wijkagent wist dat het een gearrangeerd huwelijk betrof en dat door familie en partner veel druk werd uitgeoefend om de relatie in stand te houden. De wijkagent was in de periode van oktober

2006 tot en met februari 2007 via de moeder van het slachtoffer en het slachtoffer op de hoogte van de telefonische bedreigingen vanuit Turkije en Duitsland en onderhield daarover telefonisch contact met betrokkenen. Eind 2006 heeft hij diverse keren contact gehad met het slachtoffer en haar moeder, waarbij hij ook de mogelijkheden heeft onderzocht van een plaatsing in een blijf-van-mijn-lijfhuis. Van de kant van het slachtoffer is hiervan afgezien. Ook heeft hij het slachtoffer in 2006 verwezen naar het maatschappelijk werk. In deze contacten is de politie na de bedreigingen meegedeeld dat met de familie de lucht weer was geklaard. Na februari 2007 is de directe bemoeienis van de wijkagent op verzoek van (vooral) het slachtoffer beëindigd, omdat alles weer goed zou verlopen. Er zijn daarna door de wijkagent tot aan de moord geen signalen meer ontvangen dat (hernieuwde) politiebemoeienis geïndiceerd was.

3. De checklist eergerelateerd geweld

Door het LEC is een analyse uitgevoerd met betrekking tot de handelingen die door de politie zijn ondernomen in deze zaak. Samengevat behelst de analyse van het LEC het volgende:

Uit alle gevonden informatie is duidelijk geworden dat de politie op signalen van het slachtoffer en haar familie telkens reageerde door te bemiddelen, een aangifte op te nemen of beide heeft gedaan. In casu is door verschillende politiemensen meer dan gemiddeld geïnvesteerd in het zoeken naar een oplossing. Daarbij werd echter geen gebruik gemaakt van de checklist eergerelateerd geweld die speciaal voor zaken waarbij eergerelateerd geweld wordt vermoed, is ontwikkeld. Op het moment dat deze zaak zich voor het eerst aandiende – zoals hierboven vermeld in 2003 – was de checklist nog niet ontwikkeld. In 2006 was de checklist wel ontwikkeld door het LEC, maar in de periode van de bemoeienis van de wijkagent tot en met februari 2007 nog niet beschikbaar in de politieregio Noord-Holland Noord.

Zoals ik in antwoord op de schriftelijke vragen van de leden Arib en Kuiken heb aangegeven, vormde het landelijk protocol huiselijk geweld de basis van het handelen van de politie. Inmiddels bestaat het inzicht en de overtuiging dat de zogeheten systematiek van de vroege herkenning, zoals die nu – conform de checklist eergerelateerd geweld – gehanteerd wordt, met de kennis en wetenschap van nu waarschijnlijk in deze casus geleid zou hebben tot een op basis van huidige inzichten verbeterde aanpak en tot andersoortige interventies, gebaseerd op een risicoanalyse en een advies van het LEC. In dat geval zou in het bijzonder onderzocht zijn hoe deze kwestie binnen de familie werd behandeld en zou gekeken zijn naar mogelijkheden tot bemiddeling.

4. Introductie werkwijze eergerelateerd geweld

Inmiddels – vanaf augustus 2007 – is de methode van het Programma Eergerelateerd Geweld vrijwel geheel geïmplementeerd in het korps Noord- Holland Noord. Het korps behoort daarmee tot de tien koplopers binnen de politie. Dit jaar zijn twintig signaleringen voor eergerelateerd geweld opgesteld en aan het LEC geleverd voor een verdere risicoanalyse.

5. Eerwraak

De moord op het slachtoffer en de zelfdoding van de dader op het station in Alkmaar hebben iedereen geschokt. Het is duidelijk dat de dader tot deze afschuwelijke daad is gekomen doordat hij zich in zijn eer aangetast voelde. De druk van zijn familie om de relatie met het slachtoffer te herstellen heeft er zeker toe bijgedragen dat hij geen andere uitweg zag

dan het plegen van deze daad. In de beantwoording van de schriftelijke vragen van de leden Arib en Kuiken heb ik aangegeven dat het onderzoek geen aanwijzingen heeft opgeleverd die duiden op eerwraak, hoewel er sprake was van een dodelijke afloop. Ik wil dit verduidelijken. Van een traditionele eerwraak is onder andere sprake wanneer de kuisheid van de vrouw in het geding is, wanneer de familie besluit tot moord op het slachtoffer en wanneer de dader zich na de moord eervol gedraagt. Het onderzoek naar de moord was mede gericht op deze aspecten. Omdat het onderzoek hier geen aanwijzingen voor heeft opgeleverd wordt niet gesproken van een traditionele «eerwraak».

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin